

аспірант кафедри української мови та методики її навчання
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

СПОСОБИ УСКЛАДНЕННЯ ПРОСТОГО ДІЕСЛІВНОГО ПРИСУДКА

Ще з початку ХХ століття науковці активно вивчають діалекти української мови. Проте більшість досліджень стосувалася фонетичного та лексичного рівнів. Вивченню синтаксичних особливостей українських діалектів присвячені праці таких науковців, як С.П. Бевзенко («Про діалектні відмінності української мови на синтаксичному рівні», «До характеристики діалектних відмінностей у словосполученні»), І.Г. Матвіяк («Лінгвогеографічне дослідження українського діалектного синтаксису», «Особливості словосполучень у західноукраїнському варіанті літературної мови»), П.М. Лизанець («Українські південнокарпатські говірки Затисся Виноградівського району Закарпатської області»), Й.О. Дзензелівський («Спостереження над синтаксисом українських говірок Нижнього Подністров'я»), В.М. Брахнов («Складнопідрядні конструкції говірок Переяслав-Хмельницького району у зв'язку з інтонацією»), В.І. Добош («Синтаксис українських південнокарпатських говорів») тощо. Поодинокі наукові розвідки українських діалектологів не можуть задовольнити діалектологічні потреби та відповіді на всі питання, що стосуються синтаксичного рівня українських говірок, зокрема східноpodільських.

Традиційно східноpodільськими вважають говірки, які на півночі обмежуються ізогосою по лінії від верхів'я р. Рось північніше м. Ставища до верхів'я р. Гнилий Тікич; зі сходу і півдня – від р. Гнилий Тікич по р. Синюха до р. Південний Буг у напрямку на Ананьїв – Балту Одеської обл. – Чечельник Вінницької обл., на заході від Чечельника до верхів'я р. Рось [12, с. 35–36]. Східноpodільські говірки залишаються одними з найменш досліджених з-поміж усіх інших діалектних зон. Синтаксис східноpodільських говірок частково досліджений Є.М. Рудницьким («Зложене речення в гуманських діалектах») майже століття тому, окремі особливості словосполучень зафіксовано в Атласі української мови. Саме тому сучасний синтаксичний рівень східноpodільських говірок вимагає ґрунтовного опрацювання, що й визначає актуальність розвідки.

Мета статті – визначити основні способи ускладнення простого дієслівного присудка в східноpodільських говірках і виявити найбільш поширені з них.

Матеріалом для розвідки стали діалектні тексти, записані автором на території Східного Поділля, а також представлені в збірнику «Говірки Черкащини» (див.: ГЧ).

У працях із синтаксису більше досліджено складений дієслівний присудок, а ускладненому простому присудку уваги приділено недостатньо. Науковці вважають, що основні форми простих дієслівних присудків перетворюються на ускладненні тоді, коли різні відтінки значення передаються додатковими граматичними значеннями, наприклад, додаванням спеціальних часток чи повторенням слів [10, с. 116]. Різні частки несуть певне стилістичне, емоційне навантаження й використовуються в реченнях з різною метою. Ускладнені форми простого дієслівного присудка характерні в основному для розмовної мови або художньої розповіді [10, с. 118]. П.С. Дудик зазначав, що такі утворення характерні «для оформлення повнішої семантики і глибшої емоції» [6, с. 102]. Саме тому вони так часто зустрічаються в діалектному, живому розмовному, мовленні, зокрема в східноpodільських говірках.

Окремі дослідники простий ускладнений присудок узагалі не визначають. У академічному виданні «Сучасна українська літературна мова» за редакцією І.К. Білодіда зауважено, що підсилювальні частки *ну (ану)*, *давай* часто вживаються при присудку-інфінітиві й виразають відтінок раптового початку тривалої дії, її інтенсивності та динамічності. Речення з таким присудком є особливим типом двоскладних речень [11, с. 155].

Про ускладнений присудок згадує в розвідці «Просте речення у кубанських говорах» Н.П. Федоренко. Науковець не розмежує такі два види ускладненого присудка, як простий і складний. На думку науковця, присудок ускладнюється й повтореннями дієслів, і двома дієсловами, одне з яких утратило своє лексичне значення, і присудком, що повторюється й уживається разом із часткою. Повтори дієслів пояснюються прагненням зберегти у свідомості слухача образ і зміст сказаного [12, с. 287].

Й.О. Дзензелівський у статті «Спостереження над синтаксисом українських говірок Нижнього Подністров'я», досліджуючи граматичну основу, не загострює увагу на ускладненні простого присудка, вживаючи лише таке загальне поняття, як складений присудок [4, с. 62].

Простий ускладнений присудок у середньонадніпрянських говірках дослідила Г.І. Мартинова, розглянувши ускладнені форми простого дієслівного присудка в середньонадніпрянських говірках, і виокремила найбільш продуктивні способи ускладнення. Авторка визначила, що найбільш поширеними способами ускладнення присудка в середньонадніпрянських говірках є використання часток зі спонукальною, модальною, обмежувально-видільною та підсилювальною семантикою, близьких до них так званих «порожніх слів» чи повторення форм [7, с. 8].

Діалектні тексти, записані в східноpodільських говірках, підтверджують висновки Г.І. Мартинової та свідчать, що в східноpodільських говірках простий присудок ускладнюється за допомогою часток різного значення: Найпродуктивніші з них:

– підсилювальна частка **i (й)** – надає дієсловам відтінку посилення, результативності, відповідності. Ця частка зустрічається найчастіше з-поміж інших: ну *ї пиек'ли* 'парний коро'ваї / це д'л'а моло'дих о бо то коро'ваї пиек'ли та *ї розр'і'зали* (Хом.); О / йак йа д'івувала // х'і'ба ж так йак те'пер // йак уже ў ш'колу хо'дила то у нас буў у се'лі і клуб / та *ї ми і хо'дили* у клуб (Тет.); 'помни'те йак 'бабушка 'Гала із ли'моноу ро'била / а то'д і *ж і не'бу'ло* тих лі'моніў то було із 'вишні ами (Тет.). 'меду ў 'нас ни 'йіли ў цеї 'м'ісац / ну 'може *ї йіли* (Бубн. Слоб.); а приїшоў з 'арм'іі / та *ї найшоў* 'бабу 'Вал'у / та *ї жи'ниў'а* (Юрк.);

– частка **як** – може використовуватися для підсилення несподіваності дії чи сказаного: а 'в'ін *йак приїшоў* / ш'пичкою / гет' / по пли'т'і / кру'гом проби'ваў і про'биў те зе'р'но (Весел.); оци'пили лі'іс / флож'ки та'ко пос'тавили / то тої сна'р'ад / *йак рво'нули* / то там во'ронка була д'ва 'метра глиби'ноу (Тишк.); *йак* о'це ж *наго'туйут* 'ст'рави там со'б'і накри'вайут' с'т'іл / хо'лод'ні за'куски (Бубн. Слоб.); от ми доб'і'гай'емо / раз *йак у'жо ухва'тила* і не'су (Тет.); та *йак поски'дали* т'і гла'душчики з г'руби на ли'жанку (ГЧ);

– частка **мов:** *моў пог'раіе* 'сутки то'д'і *моў* ц'їд'ит' треба і ў бут'лики заку'порити цим і с'тавити ў холо'д'іл'н'ік (Оз.); це коли при'нос'ат' уже / ну 'хлопе'ц' *моў пришоў* наре'чений до 'н'ів'ести і во'на йак'шо во'на сог'ласна за 'н'ого 'вийти зам'іж / во'на при'ймає цеї 'хл'іб і то'д'і 'обм'ін'ує йо'му також хл'іб (Колод.). Частка **мов** у досліджуваних говірках надає реченням частіше не порівняльного, а стверджувального, підтверджувального значення;

– **хоч (хоть, хоть би)** – має обмежено-видільну семантику: в 'сорок 'вос'тому на 'було вже т'рошки 'лекше / вже т'рошки хл'іба *хоч вро'дило* (ГЧ); а во'на 'каже густойі балан'ди *'хот' би нава'р'ити* (Тет.);

підсилювальна частка **аж:** 'тато 'м'ї буў на во'н'і / ни'було йо'го / *аж приїшоў* в 'сорок п'йатому 'роц'і (Ладж.);

– частка **ще (ше) й** для підкреслення дії, її посилення: да'руйут' 'бат'ков'і 'борону / ше *ї* з че'р'вонойу ст'р'ічкоу та'кою / а 'мати'р'і 'утку / і ше й у'татка на с'пин'і / шоб 'мати *ше і т'ру'дилас'а* і 'д'ітам 'уткою ци'йейу ха'зайство три'мала (Бубн. Слоб.); с'перше *бу'ла* 'тушана ка'пуста / буў холо'дец' / *бу'ли* ве'лик'і 'гарні і кот'л'ети / 'бабка за'пече'на а'бо кар'тошка до кот'л'ет / 'риба 'жар'ана і хо'лод'ана / к'і'с'іл' / *ше і* буў к'і'с'іл' іс'ухоф'рукт'іў із су'хих 'вишен' (Тет.); Бу'ла 'дочка голо'доўка ў 'нас *ше і* бу'ла 'добра голо'доўка ў 'сорок 'с'омому 'роц'і (Ладж.);

– **ну (ану)** – частка, що надає дієсловам у реченні спонування до дії: Йак за'прошували / за'ход'ат' / тук тук-тук / с'уди приїшли? *а'ну за'ход'те* / до гос'тинойі / до 'хати / ми вам с'каже'мо чи с'уди чи не'с'уди по'бачи'те; *а'ну* моло'ди' ка'жи чи с'уди; а то'д'і ўже *ну* 'досит'уже п'іч колу'пати с'і'дамо ўже за с'т'іл ўже дого'вори (Тет.);

– **от** – модальна частка, яка або слугує для підсилення сказаного, або має переповідне значення: а то'д'і ми вже зах'т'іли с'вейі 'хати / *от да'вай* 'будим ст'ройитис'а (ГЧ); і коли 'Паска *от при'ходили* ўс'і своїйі 'р'ід'ні і і 'празнували св'а'тили / а 'пот'ім с'ходилиса і 'празнували (Лел.);

– **бодай** – має семантику заборони або наказу: бо'йалис'а пропус'тити у'роки / шоб *бо'дай* / ди'ректор ш'коли / ни 'визваў / нипов'і'домиў бат'кам / шо ми загі'знилис'а (Весел.);

прямо – частка, що підсилює дію: і 'дуже була худа *пр'амо* 'йелі хо'дила / ў'род'і йак с' конц'лаг'іра була (Лел.);

– відзайменникова частка **собі** надає дієсловам у реченнях вільної дії: а ўже там *со'б'і* во'ни г'іл'це ўже во'ни *ви'нос'ат* тих дв'і ч'іп'л'али 'коло во'р'іт там на 'дерево ў 'кого йа'ке 'дерево то 'коло во'р'ітц'і 'гил'ц'а ч'іп'л'али знак шо ви'с'іл'а тут було (Хом.); ну то'д'і ўже шо / *зби'райут со'б'і* / та і ўже і'дут / ну на 'роспис' і'дут (Син.);

– **ніби, наче** – порівняльні частки: зас'н'івочки 'хочимо / бо ми *застил'айемо* 'наче йак прикра'шаймо кра'ват' / 'робим зас'н'ів'ки (ГЧ); там во'ни / ну шо во'ни / го'р'ілку 'пили / 'йіли / с'п'івали і / це *'наче* к'зали рушні'ки то'рчат рушні'ки (Син.); а'бо круго'в'і 'сан'і ро'били / 'коли'со в'ід 'воза / заби'вали ў лі'ід / *'наче* проби'вали лі'ід / 'дирку / в оче'рет'і (Юрк.);

– **вже** – вживається не для часової орієтації, а для зв'язку слів у реченні, для передачі логічної послідовності мовлення, виділення основної інформації: вже др'ібн'іше полу'чайс'я а волок'но / і *вже* у'се *пириш'ч'итила* і *вже* *би'ремс'а* до ни'ток (ГЧ); та'ко йак це шчо'ден'ик то це *ўже* йа *счи'тайу* шо це та'к'і та'к'і а ўже су'бота / то'д'і ж ў су'боту хо'дили ў ш'колу; от *ўже* г'рубку *роспа'лили* / ўже те'п'лен'ка / ої ми ўже і 'рад'і ўже / і порос'кутувалис'а / *ўже* в'ешалочку нам *зро'били* / там чиїс' 'тато (Тет.);

– **оце** – вказівна частка, яка в досліджуваних говірках використовується швидше з переповідною метою: ў 'нас називали за'м'іс / *о'це* *зби'рали* л'удей / йак 'л'уди 'хату 'мали буду'вати / *зби'рали* л'удей / за'возили г'лину / со'лому (Верхн.). Іноді частка використовується в парі з підсилювальною часткою **ж:** *оце ж про'в'іў* до'дому і ўс'о / за ручку і приїшоў про'в'іў до 'хати те'бе і ўс'о (Тет.).

У східнопадільських говірках доволі часто використовується модель поєднання одразу кількох часток або часток і сполучників для ускладнення простого присудка, що надає реченням більшої експресивності, виразності, точності висловлювання. Наприклад:

1) **і + ше й:** при'ходим у 'хату / мол'одий си'д'ит' 'йіс'ц' там / кат'л'ети / 'шос'ше / мол'ода приў'язана / **і ше і** на г'итару *гра* / оце так; бо в'ін же пом'і'нав хл'іб / **і ше і** *вз'ав* с'аченойі во'ди 'дес'там у п'л'ашец'і ў кар'ман (Бубн. Слоб.); **і шче і** *'каже* 'дали йа'к'йіс' та'ких йак лі'іп'оши'чок (Тет.);

2) **ж + і:** од'на сто'йіт' та'ко / пле'чима а та 'з'ад'і / шо ц'о'му 'фантов'і присудити / во'на **ж і** не'з'нає шо (Тет.); ої **же ж і** б'ідували / дужи'б'ідували (Ятр.);

3) **геть + і:** ої ле'н'жу ле'н'жу ше 'хочу / ше раз над'кус'у а це ўже Та'марц'і зане'су / то'д'і ўже захо'вала шоб *гет' і* не' 'бачи'ла (Тет.); а 'пот'ім 'каже / поса'дили кар'топл'у / *гет'* од'ні і лушпа'ки 'каже **і** са'дили бо не'бу'ло ж 'тойі кар'топл'і (Тет.); во'ни ўже про хл'ібчик *гет' і* не' *гово'рили*; ў нас та'ка була 'горка ў ш'кол'і 'дуже ве'лика /

ми з 'горки *зем'і* при'б'ігла пал'то п'ід'н'ала на подк'лад і ка'тайус' (Тет.); х'л'іба ни 'було шо 'зем'і 'йісти / ни 'було шо ўз'ати ў ш'колу (Ладж.); 'Господ'і ст'рашно рос'казувати 'зем'і / 'дуже' ст'рашно / хо'дили ш'чедру'вали ж'дали ц'іх д'н'іў ш'чедру'вати хо'дили / шоб 'дали йа'когос' п'ран'ічка ко'лис' (Ладж.);

4) **вже** + **ну**: а то'д'і *ўже ну* 'досит'уже п'іч колу'нати с'ідаймо ўже за с'т'іл' ўже дого'вори; (Тет.);

5) **ото** + **вже**: *о'то ўже* нам бу'ло (Тет.); це ко'ли *о'то ўже* до'пус'т'ім / при'ходе моло'да до моло'дого і зап'рошуйе йіх бат'к'іў цих ўс'іх на ве'с'іл':а і во'ни йіх час'туйут' так 'само і моло'дїй при'ходе до бат'к'іў моло'дойі і так 'само йіх зас'т'іл':ам (Колод.).

Простий дієслівний присудок може також ускладнюватися модальними словами *було, бувало, давай, взьв, візьми та й, знай* тощо. Це дієслівні форми, які науковці іноді називають «порожніми словами», оскільки вони втратили лексичне значення, набули високого ступеня семантичності й слугують засобом вираження лише граматичних значень [7, с. 6]. Такі частки Г.І. Мартинова вважає досить продуктивними в середньонаддніпряньських говірках. Високу продуктивність їх відзначаємо й у говірках Східного Поділля:

– *бувало: бувало* приї'ду / на'робл'ана та'ка / на'руд'ана / а вс'орав'но 'хочиц'а до к'лубу (ГЧ); у нас ў к'ін'ц'і 'вулиц'і буў погр'іб / йа йак 'чула само'л'от / *бувало* 'сразу ту'ди т'ікала / (Лел.);

– *давай*: йак при'ходить 'мати мол'о'дого / до мол'о'дойі / чи бат'ки при'ход'ат' / от'о'д'і *да'вай* об'м'ін'уватис'а х'л'ібом / пирид с'ваїбойу це (Бубн. Слоб.); ни да'вали йо'му с'т'іл'ц'а / а в'ін викуп'л'ав все / це ко'жуха і с'т'іл'ц'а і пома'дой моло'ду / і *да'вай* йі'її *розпл'ітати* (ГЧ);

– *було: було* с'ідайт' ўже ве'черяйт' / с'п'івайут' ус'аких п'ісен' (Хом.); і ўсе це ви'водаг' моло'дих йак 'мати ви'водит' с'хати / а хриш'чена *було* поси'пайе зер'ном (Бубн. Слоб.).

Простий дієслівний присудок часто ускладнюється повтором тих самих або спільнокореневих слів. Найчастіше це дієслова зі значенням руху, інтенсивності дії, стану. Іноді це мовленнєве відтворення повторюваності дії, виражене повтором предикату, наприклад: о *ле'не* 'ле'не' 'жу' ше 'хочу / ше раз над'кус' у а це ўже Та'марц' і зане'су / то'д'і ўже захо'вала шоб ге'т' і не' 'бачи'ла; о'це так / того 'фанти 'того *не'ре'м'і'шали не'ре'м'і'шали* пороски'дали / повіт'а'гали (Тет.); хо'диў до 'баби 'Ва'л'і / *хо'диў хо'диў* / а то'д'і ў 'нас бу'ло с'ваган':а (Юрк.). Елементом ускладнення можуть бути імперативи здебільшого у формі 2 особи однини з часткою *не*: *до'йти* йа *не' до'йти* бо йа не' ўм'іла / йа і 'зараз не' ўм'ію до'йти (Тет.).

У східноподільських говірках фіксуємо присудки, ускладнені сталими виразами, фразеологізмами, наприклад: не'бу'ло 'туфл'і з бура'ка ро'били ту'ди кабл'у'чок / і хо'дили ў тих ре'зинових 'бо'т'іках / ої *хай во'но с'казиц':а* (Тет.); ої *хай во'но с'казиц':а* / ба'дуже шо ми ш'че бу'ли ма'л'і / а'ле ўсе рів'но 'б'ігли на 'поле / пома'гали / йім бур'йа'ни вири'вати а во'на са'пала (Вес.); начи'найа в'ід в'с'аких / і 'кури / і сви'н'а че м'йасо / і / кот'лети / і голуб'ці / ну ўс'о в'с'о 'ге'т'н'іх'то не п'ідко'найе'а (Юрк.); Йа *з'нати ни'знай* / ни'знайу / у нас та'кого ни'має (Колод.).

Отже, у східноподільських говірках найбільш продуктивним способом ускладнення простого дієслівного присудка є використання підсилювальних часток, таких як *і (й), ще й, геть і*. Ускладнення простого дієслівного присудка за рахунок ідіом у східноподільських говірках відбувається рідше. Використовуючи частки з різним модальним значенням (підсилення, несподіванки, значення вільної дії, спонукання) та ідіоми, мовці надають своїм висловлюванням різні стилістичні відтінки, що робить мовлення більш виразним, колоритним та емоційним.

Умовні позначення джерел:

ГЧ – Говірки Черкащини: збірник діалектних текстів / упорядники Г.І. Мартинова, Т.В. Щербина, А.А. Таран. Черкаси, 2013. 870 с.

Умовні позначення говірок:

Черкаська обл.: Тет. – Тетерівка, Верх. – Верхнячка, Кр. Кол. – Криві Коліна, Бубн. Слоб. – Бубнівська Слобідка, Ладж. – Ладжинка, Юрк. – Юрківка, Оз. – Озірна, Колод. – Колодисте, Горд. – Гордашівка, Син. – Синиця, Верхн. – Верхнячка, Ятр. – Ятранівка; Вінницька обл.: Хом. – Хомутиці, Кіровоградська обл.: Тишк. – Тишківка; Київська обл. – Лел. – Леляки; Кіровоградська обл.: Вес. – Веселівка.

Література:

1. Атлас української мови: в 3 т. Київ: Наукова думка, 1984.
2. Бевзенко С.П. Українська діалектологія. Київ: Вища школа, 1980. 244 с.
3. Брахов В.М. Складнопідрядні конструкції говірок Переяслав-Хмельницького району у зв'язку з інтонацією. Діалектологічний бюлетень. Вип. VII. Київ: Вид-во АН УРСР, 1960. С. 94–108.
4. Дзендзелівський Й.О. Спостереження над синтаксисом українських говірок нижнього Подністров'я. Діалектологічний бюлетень. 1955. Вип. 3. С. 59–78.
5. Добош В.І. Синтаксис українських південнокарпатських говорів. Ужгород, 1971.
6. Дудик П.С. Форми простого ускладненого присудка в полтавських говірках. Сучасні говори Наддніпрянщини: збірник статей / відп. ред. В.С. Ващенко. Дніпропетровськ, 1969. С. 102–109.
7. Мартинова Г.І. Ускладнені форми простого дієслівного присудка в Середньонаддніпряньських говірках. Мовознавчий вісник: збірник наукових праць. 2015. Вип. 20. С. 5–10.
8. Матвіяс І.Г. Лінгвістичне дослідження українського діалектного синтаксису. Мовознавство. 1974. № 2. С. 20–25.
9. Рудницький Є.М. Зложене речення в гуманських діалектах. Український діалектологічний збірник. Київ, 1929. Кн. 2. С. 211–230.

10. Слинко І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання. Київ: Вища школа, 1994. С. 116–118.
11. СУЛМ. Синтаксис / за ред. І.К. Білодіда. Київ: Наук. думка, 1972. С. 148–179.
12. Тищенко Т.М. Ареальна стратифікація східноpodільських говірок. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 10 «Проблеми граматики і лексикології української мови»: збірник наукових праць / відп. ред. М.Я. Плющ. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. Вип. 3. Кн. 2. С. 31–38.
13. Федоренко Н.П. Просте речення в кубанських говорах. Матеріали XII Республіканської діалектологічної наради: тези доп. Київ, 1971. С. 282–290.
14. Юрценюк В. Конструкції з об'єктним значенням у буковинських говірках. Науковий вісник Чернівецького національного університету: зб. наук. праць / наук. ред. Б.І. Бунчук. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2009. Вип. 475–477: Слов'янська філологія. С. 639–643.

Анотація

О. СЬОМІНА. СПОСОБИ УСКЛАДНЕННЯ ПРОСТОГО ДІЄСЛІВНОГО ПРИСУДКА

У статті досліджено способи ускладнення простого дієслівного присудка в східноpodільських говірках. Виявлено, що найчастіше простий дієслівний присудок ускладнюється частками різної семантики (підсилення, модальності, спонукальної тощо). Рідше простий присудок ускладнюється за допомогою ідіом, повтором тих самих або спільнокореневих слів, що найчастіше є дієсловами зі значенням руху, інтенсивності дії, стану.

Ключові слова: синтаксис, ускладнений простий дієслівний присудок, частки, фразеологізми, діалектний текст, східноpodільські говірки.

Аннотация

О. СЁМИНА. СПОСОБЫ ОСЛОЖНЕНИЯ ПРОСТОГО ГЛАГОЛЬНОГО СКАЗУЕМОГО

В статье исследованы способы осложнения простого глагольного сказуемого в восточноpodольских говорах. Замечено, что наиболее часто простое глагольное сказуемое осложняется частицами разной семантики (усиления, модальности, побуждения и т. п.). Реже простое сказуемое осложняется с помощью идиом, повтором тех же однокоренных слов, которые чаще являются глаголами со значением движения, интенсивности действия, состояния.

Ключевые слова: синтаксис, осложнённое простое глагольное сказуемое, частицы, фразеологизмы, диалектный текст, восточноpodольские говоры.

Summary

O. SYOMINA. WAYS OF COMPLICATING A SIMPLE VERBAL PREDICATE

The methods of complicating a simple verbal predicate in the Eastern Podillia dialects are investigated in this article. In particular, it has been noted that most often a simple verbal predicate is complicated by particles of different semantics (intensifying, modality, stimulating, etc.). Less often, a simple predicate is complicated by idioms, by repeating the same cognates, which are more often verbs with the meaning of motion, intensity of action, state.

Key words: syntax, complicated simple verbal predicate, particles, phraseologisms, dialectal text, the Eastern Podillia dialects.